

*Nyíregyházi Egyetem
Óvó- és Tanítóképző Intézet
4401 Nyíregyháza, Sóstói u. 31/b.
Telefon: 42/599-469 Fax: 42/402-485*

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

*„Alkalmazott és differenciáló pedagógia” című tárgyhoz
tanító szakos nappali hallgatók számára
2022/2023. tanév II. félév*

*Összóraszám: 45 (0+45)
Zárás: gyakorlati jegy*

Kreditpont: 4

Tantárgy kódja: BTA 1220

Nyíregyháza, 2023. február

Jóváhagyta:

*Imre Rubenné dr.
Intézetvezető*

Összeállította:

*Dr. Dráviczki Sándor
főiskolai tanár*

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Féléves tematika:

1. hét

A félévi követelmények, feladatok ismertetése, megbeszélése

Az egésznapos nevelés pedagógiai kérdései. Az egész napos nevelés történeti áttekintése.

Az egész napos nevelés szervezeti formái: napközi, iskolaotthon, klub-napközi (azonosságok és eltérő sajátosságok).

A napközis nevelés kiemelt feladatai. A tanulás irányítása. A szabadidő pedagógiája (tartalma, formái, szemezése). Önkormányzati munka, heti értékelés. Tervezés, foglalkozási terv, technikai megoldások. Információhordozók szerepe, típusai, jelentősége az oktatásban

2. hét

A differenciált pedagógiai munka történeti gyökerei, XX. századi története

A fejlődésükben elmaradó iskoláskorúak nevelése

Intellektuális képességzavar

A fejlődés lemaradásának kompenzációja

Egyéni korrekció, egyéni fejlesztés

Egyéni fejlesztést szolgáló szervezési eljárások az iskolában

Magatartászavarok, kezelési technikák

3. hét

Korrektív nevelés lehetőségei normál osztályban

A differenciálás megvalósításának eljárásai, módjai

A megismerő tevékenység elmaradásának fejlesztése

Az egyes képességek elmaradásának korrekciója, fejlesztése

4. hét

Tanulási problémák

A beilleszkedési és tantárgyi-tanulási nehézséget mutató gyermek fejlesztése

Érzelmi korrekció

Csoportos hospitálás előkészítése

5. hét

Csoportos hospitálás tanítási órán

Megfigyelési szempont:

Milyen eszköz- és hatásrendszert alkalmazott a tanár az értelmi képességek korrekciójánál

Hospitálási tapasztalatok megbeszélése

6. hét

A tehetséggondozás

A tehetség fogalma, felismerése

A tehetségigéretre utaló tulajdonságok

Az eredményes tehetségnevelés színhelyei, módszerei és feltételei

7. hét

A differenciált tanulásszervezés eljárásai az iskolában
A pedagógus tevékenysége a tanulók egyéni munkájának irányításában
A tehetségfejlesztés a gyakorlatban
Csoportos hospitálás előkészítése

8. hét

Csoportos hospitálás tanítási órán
Megfigyelési szempont:

Az óra szervezése és felépítése mennyiben járult hozzá a differenciált foglalkoztatás megvalósításához

Hospitálási tapasztalatok megbeszélése, gyakorlati tapasztalatok, problémák felvetése, vitája – konzultáció

9. hét

A nevelés, a nevelhetőség kérdése.
A személyiségfejlesztés meghatározó tényezői. Az iskola.
A társadalom és az iskola kapcsolata.
Az osztályfőnöki szerep sajátosságai, feladatköre. Az osztályfőnöki nevelőmunka sajátosságai az iskola kezdő szakaszában (1-6. osztály)

10. hét

Az osztályfőnök irányító-vezető tevékenysége.
Az osztályfőnök személyiségformáló tevékenysége, közösségépítő munkája, a gyermekek és az osztály megismerésének és fejlesztésének módszerei.
Az osztályfőnöki órák tervezésének, szervezésének és vezetésének metodikája.
Csoportos hospitálás előkészítése

11. hét

Hospitálás egy osztályfőnöki órán.

Megfigyelési szempont:

Figyelje meg az osztályfőnöki óra felépítését, szervezésének, vezetésének módszertanát!

A hospitálás megbeszélése az adott szempontok alapján (szakvezető meghívása).

12. hét

Az osztályfőnöki munka pedagógiai feltételei, a különböző nevelési tényezők koordinálása.

Szülői értekezlet, családlátogatás, fogadóóra metodikája

A nevelés problematikus esetei. Nevelési helyzetek, szituációk megbeszélése, elemzése. A neveltségi szint mérésének lehetőségei és módjai.

13. hét

Az osztályfőnök adminisztrációs feladatainak megismerése (naplóvezetés, statisztika, anyakönyv, bizonyítvány, tanmenet stb.)

Az osztályfőnök kapcsolattartása a szülőkkel.

A pedagógus. Pedagóguspálya nevelésszociológiai kérdéskörei.

14. hét

- A gyermekvédelem pedagógiai alapjai.
- Az iskolai gyermekvédelmi felelős feladatai.
- A gyermekvédelem speciális intézményei.
- A gyermekvédelmi törvény.
- A félévi munka értékelése

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. Minden órán (szemináriumon) katalógus olvasása történik. Egy hallgató a heti óraszám háromszorosáról lehet távol igazoltan. Több hiányzás esetén nem kap a tárgyból aláírást, és nem kap gyakorlati jegyet, a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Esszé, PPT, prezentáció, projektmunka, házi dolgozatok elkészítése, zárthelyi dolgozat 50%-os teljesítése

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A félév során, 3 hospitáláson kell részt vennie minden hallgatónak, melyről hospitálási naplót készítenek. Hospitálás időpontjai: 5. hét, 8. hét, 11. hét.

A félév során a 6. és a 10. héten zárthelyi dolgozat lesz. A dolgozat 50%-os teljesítménye szükséges az elégséges érdemjegyhez. Az elégtelen érdemjegy javítására egy alkalom biztosított.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A hallgatói munka értékelése, a megmértetés a hallgató folyamatos munkavégzéséhez, ill. az elvégzett feladatok minőségéhez kapcsolódik. Az értékelés több forrásra támaszkodik: a hallgatók írásbeli munkáinak dokumentációjára, az órákon tanúsított megnyilvánulásaira, aktivitására, a félév során két alkalommal elvégzett rövid tudásmérésre (zh). A félévi gyakorlati jegyet a heti érdemjegyek, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg

Kötelező irodalom:

Dohy Éva Erika: Kinek kell az osztályfőnök és a munkája? (Új pedagógiai szemle, 54. 7-8. 2004.)

Roth Mária: Bevezetés a gyermekvédelembe. Kolozsvár, Kolozsvári Egy. K. 2008. ISBN: 978-973-610-751-1

Kopp Erika – Ollé János – Zágon Bertalanné: Tanórai differenciálás. Oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008.

Bödör Jenő – Budayné Balkay Sarolta: Egyéni korrekció. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. 15-43. ISBN: 978963 194 9810

Mönks-Ypenburg: A nagyon tehetséges gyerekek. Akkord Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 963 7803 65 5

Vida Gergő: A tanulási zavar elmélete és diagnosztikája – tanulási zavarral küzdő tanulók kompenzálásának segítése. (Képzés és gyakorlat, 19. 2021/3-4. szám. 110-120.)

Szarka Attila: Útkeresők: Merre tovább, gyermekvédelem? (Embertárs, 2021. 19. évf. 1. sz. 56–67. old.)

*Nyíregyházi Egyetem
Óvó- és Tanítóképző Intézet
4401 Nyíregyháza, Sóstói u. 31/b.
Telefon: 42/599-469 Fax: 42/402-485*

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER
*„Alkalmazott és differenciáló pedagógia” című tárgyhoz
tanító szakos levelezős hallgatók számára
2022/2023. tanév II. félév*

Zárás: gyakorlati jegy

Kreditpont: 4

Tantárgy kódja: BTA 1220L

Nyíregyháza, 2023. február

Jóváhagyta:

*Imre Rubenné dr.
Intézetvezető*

Összeállította:

*Dr. Dráviczki Sándor
főiskolai tanár*

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Féléves tematika:

1. konzultáció

A félévi követelmények, feladatok ismertetése, megbeszélése
A differenciált pedagógiai munka történeti gyökerei, XX. századi története
A fejlődésükben elmaradó iskoláskorúak nevelése
Intellektuális képességzavar
A fejlődés lemaradásának kompenzációja
Egyéni korrekció, egyéni fejlesztés
Egyéni fejlesztést szolgáló szervezési eljárások az iskolában
Magatartászavarok, kezelési technikák
A nevelés problematikus esetei. Nevelési helyzetek, szituációk megbeszélése, elemzése. A neveltségi szint mérésének lehetőségei és módjai.
Korrekciós nevelés lehetőségei normál osztályban
A differenciálás megvalósításának eljárásai, módjai
A megismerő tevékenység elmaradásának fejlesztése
Az egyes képességek elmaradásának korrekciója
Tanulási problémák
A beilleszkedési és tantárgyi-tanulási nehézséget mutató gyermek fejlesztése
Érzelmi korrekció

2. konzultáció

A tehetség gondozás
A tehetség fogalma, felismerése
A tehetségigéretre utaló tulajdonságok
Az eredményes tehetségnevelés színhelyei, módszerei és feltételei
A differenciált tanulásszervezés eljárásai az iskolában
A pedagógus tevékenysége a tanulók egyéni munkájának irányításában
A tehetségfejlesztés a gyakorlatban
A nevelés, a nevelhetőség kérdése.
A személyiségfejlesztés meghatározó tényezői. Az iskola.
Az egésznapos nevelés pedagógiai kérdései. Az egész napos nevelés történeti áttekintése.
Az egész napos nevelés szervezeti formái: napközi, iskolaotthon, klub-napközi (azonosságok és eltérő sajátosságok).
A napközis nevelés kiemelt feladatai. A tanulás irányítása. A szabadidő pedagógiája (tartalma, formái, szemezése). Önkormányzati munka, heti értékelés. Tervezés, foglalkozási terv, technikai megoldások. Információhordozók szerepe, típusai, jelentősége az oktatásban

3. konzultáció

A társadalom és az iskola kapcsolata.
Az osztályfőnöki szerep sajátosságai, feladatköre. Az osztályfőnöki nevelőmunka sajátosságai az iskola kezdő szakaszában (1-6. osztály)
Az osztályfőnök irányító-vezető tevékenysége.
Az osztályfőnök személyiségformáló tevékenysége, közösségépítő munkája, a gyermekek és az osztály megismerésének és fejlesztésének módszerei.
Az osztályfőnöki órák tervezésének, szervezésének és vezetésének metodikája.

Az osztályfőnöki munka pedagógiai feltételei, a különböző nevelési tényezők koordinálása.

Szülői értekezlet, családlátogatás, fogadóóra metodikája

Az osztályfőnök adminisztrációs feladatainak megismerése (naplóvezetés, statisztika, anyakönyv, bizonyítvány, tanmenet stb.)

Az osztályfőnök kapcsolattartása a szülőkkel.

A pedagógus. Pedagóguspálya nevelésszociológiai kérdéskörei.

A gyermekvédelem pedagógiai alapjai.

Az iskolai gyermekvédelmi felelős feladatai.

A gyermekvédelem speciális intézményei.

A gyermekvédelmi törvény.

A félévi munka értékelése

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Esszé, PPT, prezentáció, projektmunka, házi dolgozatok elkészítése, zárthelyi dolgozat 50%-os teljesítése

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A félév során, a harmadik konzultáción zárthelyi dolgozat lesz. A dolgozat 50%-os teljesítménye szükséges az elégséges érdemjegyhez. Az elégtelen érdemjegy javítására egy alkalom biztosított.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A hallgatói munka értékelése, a megmértetés a hallgató folyamatos munkavégzéséhez, ill. az elvégzett feladatok minőségéhez kapcsolódik. Az értékelés több forrásra támaszkodik: a hallgatók írásbeli munkáinak dokumentációjára, a foglalkozásokon tanúsított megnyilvánulásaira, aktivitására, a félév során egy alkalommal elvégzett rövid tudásmérésre (zh). A félévi gyakorlati jegyet a fenn említett három ellenőrzési formula számtani átlaga határozza meg. Amennyiben a három ellenőrzési formula átlaga elégtelen a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Kötelező irodalom:

Dohy Éva Erika: Kinek kell az osztályfőnök és a munkája? (Új pedagógiai szemle, 54. 7-8. 2004.)

Roth Mária: Bevezetés a gyermekvédelembe. Kolozsvár, Kolozsvári Egy. K. 2008. ISBN: 978-973-610-751-1

Kopp Erika – Ollé János – Zágon Bertalanné: Tanórai differenciálás. Oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008.

Bödör Jenő – Budayné Balkay Sarolta: Egyéni korrekció. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. 15-43. ISBN: 978963 194 9810

Mönks-Ypenburg: A nagyon tehetséges gyerekek. Akkord Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 963 7803 65 5

Vida Gergő: A tanulási zavar elmélete és diagnosztikája – tanulási zavarral küzdő tanulók kompenzálásának segítése. (Képzés és gyakorlat, 19. 2021/3-4. szám. 110-120.)

Szarka Attila: Útkeresők: Merre tovább, gyermekvédelem? ([Embertárs](#), 2021. 19. évf. 1. sz. 56–67. old.)